

“Gıdada hile yapanlara verilen cezalar artırılmalı”

ADANA (İLK HABER) – Gıdada taklit ve tağşiş yapan firmaların kamuoyuna ifşasının önemli, ancak mevcut sorunların çözümü için yeterli olmadığını belirten TMMOB ZMO Yönetim Kurulu Başkanı Baki Remzi Suiçmez, “Gıda denetimi sisteminin bütünüyle ele alınıp yaşanan sorunların uygun koşullar oluşturularak kamu denetiminde ivedilikle çözülmesi gerekmektedir” dedi.

Mevcut yasal düzenlemelerde gerekli değişikliklerin gecikmeksizin yapılması gerektiğine dikkat çeken Baki Remzi Suiçmez, “İnsan sağlığını olumsuz etkileyecek gıda faaliyetinde bulunanlar ‘insan yaşamına kastetmek’ hükmü doğrultusunda değerlendirilmeli ve cezai müeyyideler buna göre belirlenmelidir. Ayrıca gıdada hile yapanlara uygulanan idari para cezaları artırılmalı, belirli bir süre için tekrarlanabilir bir şekilde gıdada hile yapmaya devam eden şahıs veya firmaların, hiçbir ad altında bir daha gıda işiyle ilgili faaliyette bulunmaması mutlaka sağlanmalıdır” diye

konuştu. Gıdada taklit ve tağşiş yapan firmaların ifşası esnasında, insan sağlığına ciddi anlamda zarar vererek insanların kısa ve uzun vadede hastalanmalarına hatta ölümlerine neden olanlarla, gıdada hile yapanların aynı kategoride değerlendirilmesi gereken çok ciddi bir sorun olduğunu belirten TMMOB ZMO Yönetim Kurulu Başkanı Baki Remzi Suiçmez, şu bilgilere yer verdi; “İnsanlık olarak tüm dünyada ölüme karşı çaresizlik içerisinde tek öncelik olarak yaşam mücadelesi verdiğimiz Covid-19 salgını sürecinde, insan direncinin artması ve bağışıklık sisteminin güçlendirilmesi için gıda güvenliği ve güvenliğine yönelik kamucu korumacı politikaların yeniden yaşama geçirildiği ülkeler ile birlikte, ülke insanının yeterli ve güvenilir gıda tüketmesini sağlayamayan ülkelerin gıdaya yapacakları harcamaların çok daha fazlasını sağlık hizmetlerine ayırmak zorunda olduğu bir insanlık tarihi dönemi geçeceğini yaşıyoruz..

Tarım ve gıda sektörünün her zamankinden fazla önemsendiği, bununla birlikte bu sektörlerin çok boyutlu ve çok ciddi sorunlarının olduğunu daha açık olarak anlaşıldığı ve bu yapısal sorunların hemen çözülemeyeceği bir süreci yaşıyoruz. Bu olumsuz süreç ülkemiz için de geçerlidir.

Ülkemizde yurttaşlarımızın güvenilir, sağlıklı, yeterli, ucuz ve sürekli gıdaya erişimi anayasal bir yükümlülüktür. Bu konuda resmi kamu otoritesi olarak insanlarımızı güvenilir gıda teminini sağlamak Tarım ve Orman Bakanlığı'nın görevidir.

Tarım ve Orman Bakanı, ülkemizde gıda güvenliğinin sağlanması, gıdalarda taklit ve tağşiş önlenmesi, kişilerin sağlığının ve tüketici menfaatlerinin korunması, sektörde haksız rekabetin engellenmesi amacıyla gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelerin üretim, işleme ve dağıtımının tüm aşamalarında resmi kontrol faaliyetlerinin Bakanlıkça büyük bir titizlikle yürütüldüğünü belirterek, ilk kamuoyu duyurusunun yapıldığı 2012 yılından bu yana

1.551 firmaya ait 3 bin 492 parti hileli ürünün kamuoyu ve tüketicilerin bilgisine açıklandığını belirtti.. Bu açıklamayı olumlu bulmakla birlikte, yeterli görmemekteyiz. Geçen yıllar içinde nedense firma sayısı azalmamış, aksine hileli gıda olumsuzlukları artarak devam etmiştir.

Covid-19 salgınının tüm dünyada ve de ülkemizde yıkıcı etkilerinin her alanda ve anlamda yaşandığı günümüz dünyasında, hiç şüphesiz ki salgın hastalıklarda dahil olmak üzere, bilimsel bilginin, teknolojik gelişmelerin, sağlıklı iletişimin ve uygulanan herhangi bir kamu politikasının akılcı esaslara dayalı olup olmadığının ve uygulanan bu politikaların ne kadar başarılı olduğunun çok kolaylıkla anlaşılabilir bir zaman dilimini yaşamaktayız. Süreç çok karmaşık gibi görünse de bilimsel ve tarafsız bir bakış açısıyla yaşanan somut sorunlar ve gerçekçi çözüm yolları

sürecinde bu yasalara dayanılarak çıkarılan gıda kodeksi, yönetmelikler, tebliğler, kılavuzlar ve talimatlar ciddi ancak karışık bir mevzuat külliyyatı oluşturmaktadır. Uzun vadeli kalıcı düzenlemeler yapmak yerine, toplum sağlığı açısından yaşamsal öneme sahip gıda denetimlerine ilişkin son dönemde 2 ayrı yasanın ve çok sayıda alt mevzuatının varlığı, gıda denetiminde sürekli gündeme getirilen başarı hikayelerinin mevzuat açısından da ciddi olarak tartışılmasını gerektirmektedir.

Gıdada taklit ve tağşiş yapan firmaların kamuoyuna ifşa edilmesine rağmen, bu alanda kalıcı gıda güvenilirliğini sağlanamamasının başlıca nedenlerini şöyle sıralayabiliriz:

Mevcut yasalardaki cezalar firmalar için caydırıcı değildir. Gıdalarda taklit ve tağşiş yapan firmalara 5996 sayılı Veteriner

Baki Remzi Suiçmez

Tüketicilerde kamuya güven eksikliğine bağlı beklenen yeterli tepki oluşmamaktadır. Tüketicilerde resmi kurumların yapmış oldukları faaliyetler için şeffaf, tarafsız ve bilimsel esaslara dayalı uygulamalar olduğuna dair yeterli bir güven oluşmadığından, bildirimler konusunda tüketicilerden beklenen yeterli tepki oluşmamaktadır.

Gıdalarda hile yapanlar ile gıdalar nedeniyle ölüme neden olanların ayrımı yapılmamaktadır. Gıdada taklit ve tağşiş yapan firmaların ifşası esnasında, insan sağlığına ciddi anlamda zarar vererek insanların kısa ve uzun vadede hastalanmalarına hatta ölümlerine neden olanlarla, gıdada hile yapanların aynı kategoride değerlendirilmesi giderilmesi gereken çok ciddi bir sorundur.

Gelir düzeyindeki düşüklük sağlıklı gıda terçihini olumsuz etkilemektedir. Genel anlamda ekonomik iyileşme ve

kalkınmadan herkesin payını almasıyla, insanların sağlık koşullarını düşünmeden yaşamı idame anlamında zorunlu doymaya çalışması ortamının aksine, sürekli olarak dengeli, yeterli ve ucuz beslenme olanakları yaratılmamıştır.

Gıda işletmelerinde “istihdamı zorunlu personel” olarak gıda denetçisi görevi yapan Ziraat

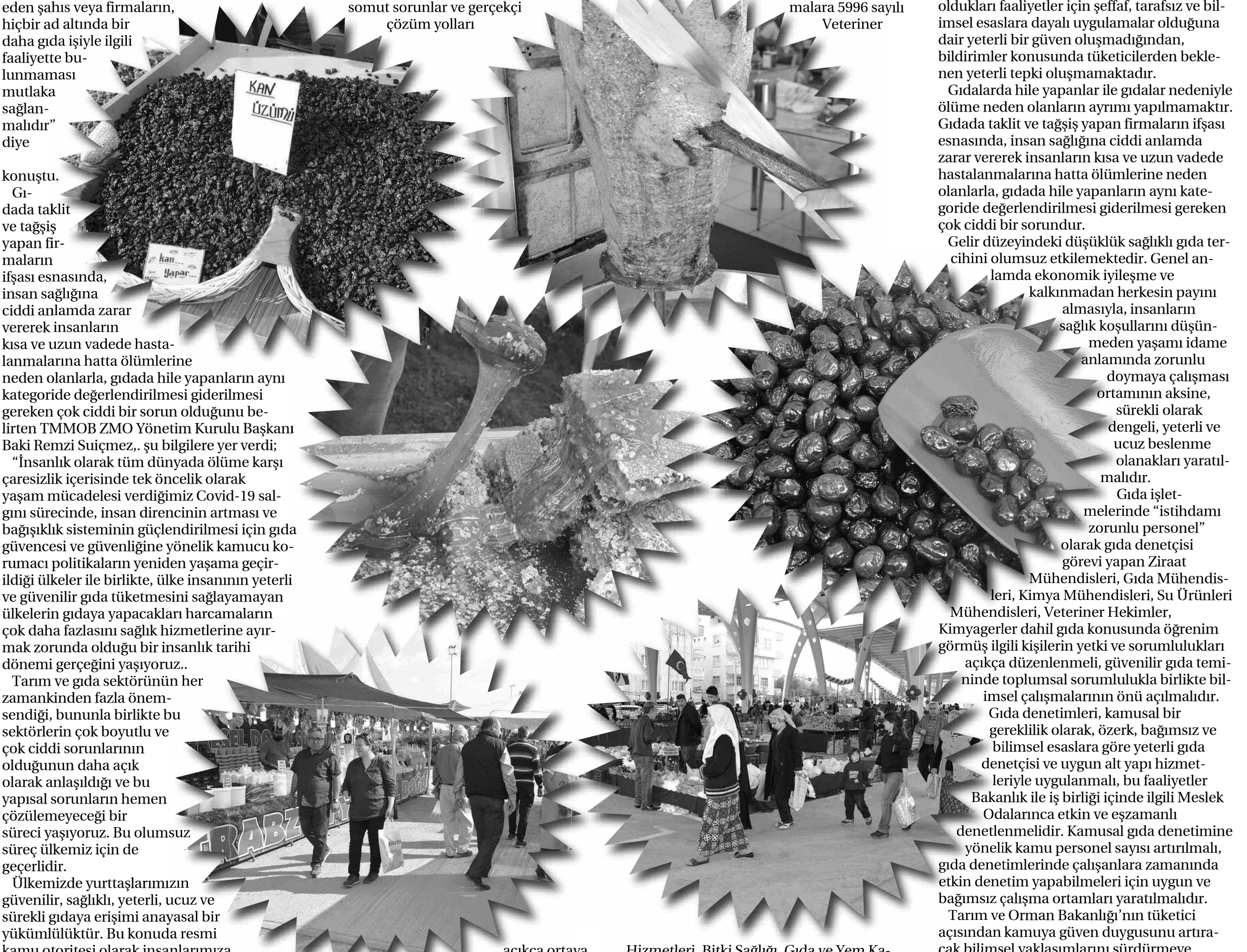
Mühendisleri, Gıda Mühendisleri, Kimya Mühendisleri, Su Ürünleri Mühendisleri, Veteriner Hekimler, Kimyagerler dahil gıda konusunda öğrenim görmüş ilgili kişilerin yetki ve sorumlulukları açıkça düzenlenmeli, güvenilir gıda temininde toplumsal sorumlulukla birlikte bilimsel çalışmalarının önü açılmalıdır.

Gıda denetimleri, kamusal bir gereklilik olarak, özerk, bağımsız ve bilimsel esaslara göre yeterli gıda denetçisi ve uygun alt yapı hizmetleriyle uygulanmalı, bu faaliyetler Bakanlık iş birliği içinde ilgili Meslek Odalarınca etkin ve eşzamanlı

denetlenmelidir. Kamusal gıda denetimine yönelik kamu personel sayısı artırılmalı, gıda denetimlerinde çalışanlara zamanında etkin denetim yapabilmeleri için uygun ve bağımsız çalışma ortamları yaratılmalıdır.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın tüketici açısından kamuya güven duygusunu artıracak bilimsel yaklaşımlarını sürdürmeye devam etmesi gerekirken, tüketici ötesi insan sağlığını öncelleyen bir anlayışla, gıda denetim sonuçlarını sadece sayısal rakamlar üzerinden değil, aynı zamanda bütün riskleri ile birlikte kamuoyuyla paylaşması gerekmektedir.

Taklit ve tağşişli gıda pazarlayan ve satan internet sitelerine caydırıcı miktarlarda ceza yaptırımlar uygulanmalıdır. Yazılı ve görsel medyada kamu uzmanı olmayan insanların tüketicileri aldatabilecek şekilde konuşmalarını önleyici gerekli her türlü yaptırım getirilmelidir”

açıkça ortaya konulabilir, algı olarak dayatılan başarı ya da başarısızlık hikayelerinin gerçekliği sağlıklı bir şekilde tartışılabilir, doğru politikalar üretilebilir.

Son 16 yılda ülkemizde gıda denetim hizmetlerini düzenleyen iki adet yasal mevzuat; 2004 tarihli ve 5179 sayılı “Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun” ile 11.06.2010 tarihli ve 5996 sayılı “Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu”dur.

AB'ye uyumun da gündemde olduğu

Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 40. maddesinin “L” bendine göre, 27 bin 877 TL idari para cezası verilmekte, taklit ve tağşiş edilmiş ürünlere el konularak, mülkiyetinin kamuya geçirilmesi sağlanmaktadır. Firma ölçüğüne bakılmaksızın bu miktardaki idari para cezası miktarı, bu tür firmaların bu ürünlerden elde ettikleri kazançlarıyla kıyaslandığında çok düşüktür. Ülkemiz sınırları dahilinde yüzbinlerce satış ve toplu tüketim yerleri bulunduğu varsayımıyla, taklit ve tağşiş edilmiş ürünlere el konulması ve mülkiyetinin kamuya geçirilmesi uygulanabilir değildir.